

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ARZUHAN DOĞAN YALÇINDAĞ'IN

YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ TOPLANTISI

AÇILIŞ KONUŞMASI

11 Aralık 2009

Ceylan Intercontinental Oteli, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Sayın Bakanım,
Kıymetli Konuğumuz Sayın Steinmeier,
Sayın Başkan,
Değerli Üyeler ve Değerli Basın Mensupları,

Yılın son Yüksek İstişare Konseyi toplantısında hepimizi Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum. Sayın Steinmeier ve Sayın Bakana katılımlarından dolayı teşekkür ederim.

Son günlerde ülkemizin çeşitli yörelerinde yaşanan terör olaylarından dolayı milletçe derin bir acı yaşıyoruz. Bu hafta hayatlarını kaybeden askerlerimiz ve yine terör kurbanı masum genç kızımız için Allah'tan rahmet, ailelerine sabır, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Ülkemizde bir an önce sağduyunun hakim olduğu ortamın oluşmasına ihtiyacımız var. Biz bu süreçte elimizden gelen gayreti göstermeye, üzerimize düşeni yapmaya hazırız.

Değerli katılımcılar,

Tüm bu yaşadıklarımız hala süren ve ülkemizi de etkileyen ekonomik kriz koşullarında gerçekleşiyor. Yirmi gün sonra bitecek 2009 yılı, hem dünyada hem de Türkiye'de derin izler bıraktı. Yaşadığımız kriz sıradan bir finans krizi olmanın ötesine geçti, küresel ekonominin yeniden yapılanmasının önünü açtı.

Gelişmiş ülkeler daha önce benzeri görülmemiş bir parasal genişleme politikasıyla krizin derinleşmesine ve finansal sistemin çökmesine engel olmaya çalıştılar. Şimdilik, bu yolun işe yaradığını, bu yaklaşımın işlerin daha kötüye gitmesini engellediğini görüyoruz.

Ancak ekonomik büyümenin yeniden sağlanmasının ve işsizlik oranının düşürülmesinin tahmin edilenden daha uzun süreceği anlaşılıyor. Üstelik krize karşı önlem almakta gösterilen uluslararası dayanışmanın krizden çıkışta gösterileceğinden de emin değiliz. Çünkü toparlanmanın zamanlaması ve kuvveti ülkeden ülkeye değişiyor.

Erken toparlanan ülkelerde ekonomi politikası hızla normale dönerken, faizler normal seviyelerine çıkarken, toparlanmanın geciktiği ve zayıf olduğu ülkelerde gevşek para ve maliye politikalarına devam ediliyor. Değindiğim ayrışma iyiye gidişin hızlı olduğu ülkelerde cari açığın artması ihtimalini doğuruyor. Bu da bizi korumacılık riski ile karşı karşıya bırakıyor.

Diğer taraftan, Asya kıtasındaki ekonomik büyüme dünyadaki yapısal dönüşümün ipuçlarını yansıtıyor. 2009 yılında gelişmiş ülke ekonomileri derin bir resesyona girerken, Asya kıtasının dünya ekonomisinin lokomotifliğini yapması bekleniyor.

Geçtiğimiz günlerde ülkemizde yapılan, IMF-Dünya Bankası toplantılarında bir yandan krizden çıkmak için neler yapılması gerektiği tartışıldı. Diğer yandan, yeni dönemde rekabet ve paylaşım sorunlarının dünya ekonomi gündeminde daha önemli bir yer işgal edeceği konuşuldu.

Önümüzdeki dönem, kendi yönünü çizebilecek güçte olan tüm ülkelerde, nasıl daha rekabetçi olunacağı, inovasyon konusunda ne tür adımlar atılabileceği, geleceğin dünya ekonomisinden alınan payın nasıl arttırılabileceğinin tartışıldığı bir dönem olacak. Biz de ülke

olarak, bu tartişmalara katılmak, bunları iyi izlemek ve kendi stratejilerimizi üretmek zorundayız.

Bundan onbir yıl önce TÜSİAD, önemi giderek daha da iyi anlaşılın bir demografi raporu hazırlamıştı. Önümüzdeki yıl bu raporu Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu işbirliğiyle güncelleştirmiş olacağız. Gelecek dönemin ekonomik ve sosyal alanlarda yol haritasını çizebilmek için gerekli verileri bu raporlarda bulabileceğimize inanıyorum.

Türkiye demografik bir fırsat penceresine sahip. Bu dönemde işgücünü verimli şekilde kullanabilir, teknolojik yenilikleri üretim sürecine katabilir, yaratıcı olabilir ve verimliliğini daha da arttırabilirse dünyadaki yeni ekonomik yapılanmada öne çıkabilecek, refahını arttırabilecektir.

Hedefimiz Ar-Ge süreçlerinde yer alan, küresel üretim çarkının içinde, sıfırdan yatırım yapılmaya değer bir ülke olabilmektir. Bunu gerçekleştirmek, yani küresel sermayeyi Türkiye’yi de sırtlayacak şekilde harekete geçirmek istiyorsak o zaman bu amaca uygun bir hukuki yapıya sahip olmamız gerekir.

şu sıralarda ekonomideki belirsizliklerin ışığında Türkiye’nin bir yandan güncel sorunlara çözüm bulmaya çalışırken bir yandan da önümüzdeki on yıllara hazırlanması gerektiğini düşünüyörüz.

Bahsettiğim hazırlık Orta Vadeli Program sınırlarının ötesinde Türk ekonomisinin topyekun kurgulanmasına yönelik olmalı. Bu amaçla bir yandan dünya işbölümünde nerede konumlanacağımızı düşünürken, eğitim sistemimizi, eğitim felsefemizi 21. Yüzyılın taleplerine uyarlamamız gerekecek. İş dünyası ile eğitim sistemimiz ve bilim dünyası arasındaki bağları güçlendirerek, sinerjiyi arttırmak öncelikli hedeflerimizden olmalıdır.

Değerli üyeler,

Bu toplantımızı Kopenhag’daki uluslararası iklim değişikliği konferansı sırasında yapıyoruz. İklım değişikliği ve bunun dünyamız için yarattığı tehlikelerin farkında olmamak artık mümkün değil. İklım değişikliği yalnızca bir çevre sorunu değil ekonomik, sosyal ve hatta yaşamsal bir sorundur.

TÜSİAD olarak bu konuyu önümüzdeki dönemde sıkça gündeme getirmeyi umuyoruz. Dileğimiz, Kopenhag’da küresel, gerçekçi, hakkaniyetli ve farklı şartları ve imkânları dikkate alan esnek bir anlaşmaya varılmasıdır.

İş dünyasının bu süreçte tehditleri, fırsatları ve potansiyeli iyi değerlendirerek doğru zamanda doğru adımlar atarak düşük karbonlu ekonomi modeline geçişte öncü rol oynaması gerektiğine inanıyoruz.

Ülkemiz için düşük karbonlu kalkınma plan ve stratejilerini geliştirerek bu alanda teknoloji ve yatırımları teşvik etmeye yönelik çalışmaları hızlandırmalıyız. Türkiye yenilenebilir enerji ve su kaynakları, sanayi altyapısı ve insan kapasitesi ile bu pazarda ciddi bir oyuncu olmaya adaydır.

Değerli üyeler,

İklim meselesinde olduğu gibi ekonomi ile bağlantılı her konuda dünyadaki gelişmeleri yakından ve dikkatle izleyerek uzun vadeli yapısal değişimleri tespit etmeliyiz. Bunu başardığımız ölçüde hedeflerimizi ve stratejilerimizi, gerçekçi bir perspektifle saptayabiliriz. Saptanan hedefe ulaşabilmek için de siyaset anlayışımızı kalkınma sorunumuza göre kurgulamamız gerekecektir.

Siyaset kurumundan beklentimiz, gündelik sorunların ötesinde toplumun müreffeh, huzurlu ve demokratik bir geleceğe kavuşması için şart sayılan toplumsal projeleri detaylarıyla ortaya koymasındır. Böylesine kapsamlı bir çabanın ise ancak demokratik bir ortamda kamuoyunun da katıldığı bir tartışma ile gerçekleştirilebileceğine, ortaya konacak toplumsal projelerin ancak bu şekilde kalıcı olacağına inanıyoruz.

İlk bakışta anlaşılmasa bile, sağlıklı bir demokrasi sadece siyasi istikrarımızın değil, büyüme ve kalkınmamızın da anahtarıdır. Şu iddialı önermeyi yapacağım: Küresel ekonomik entegrasyon ve rekabet gücünün yolu, daha iyi bir demokrasiden geçer.

Demokratik çerçeve ve katılımcılığın önemine olan inancımız nedeniyle Türkiye’de demokrasi seviyemizi yükseltmeye yönelik tüm girişimleri önemsiyor ve destekliyoruz. Ülkemizin ihtiyacı olan demokratikleşme atılımlarını birbirinden bağımsız gibi görünen hamlelerle gerçekleştiremeyiz. Demokratikleşme hamleleri bir bütündür.

Hak ve özgürlük alanlarının genişletilmesi kadar hukukun üstünlüğünün tesisini, erkler arasında denge ve denetim mekanizmalarının sağlıklı çalışmasını içerir. Bu bağlamda hem temsilde adaletsizliği yaratan seçim yasasının, hem de parti içi demokrasiyi zedeleyen bugünkü partiler yasasının değiştirilmesinin çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu yasalarda yapılacak değişikliklerin Türkiye’nin demokratikleşme hedefinin ciddiyeti açısından bir sınav teşkil ettiği görüşündeyiz.

Aslında bu söylediklerimde yeni bir unsur yok. TÜSİAD olarak, sıraladığım bu görüşleri yaklaşık onbeş yıldan beri dile getiriyoruz. Ancak maalesef bu konuda değişen hiçbir şey gözlemleyemiyoruz. Türkiye’de demokrasinin Avrupa Birliği standartlarına yükseltilmesi gerektiğini savunuyoruz.

Geçen bu sürede, yaşadığımız tüm çalkantılara, karşılaştığımız zorluklara rağmen demokratikleşme yönünde ciddi yol kat ettik. Bu yolda kararlı bir şekilde devam etmemiz daha sağlıklı bir demokrasiye kavuşmamız açısından gerekli olduğu gibi, giderek gündemimizin dışına kayan AB üyelik sürecimizin canlandırılması için de şarttır.

Değerli üyeler,

Son dönemde, Türk dış politikasında tanık olduğumuz ve bizi heyecanlandıran hamlelerin dünyada ciddi yankı uyandırdığını biliyoruz. Ülkemiz bölgesel konularda fikrine müracaat edilen, sorunların çözümünde katkısı aranan bir aktör. Türkiye’nin bölgesel güç olma hedefine yönelik politikası kendi gücünün, bölgesel barış, istikrar ve refahın yaygınlaşmasıyla arttığı inancına dayanır.

Gelişen ekonomisi, enerji nakil hatları üzerindeki coğrafi konumu ve çevresiyle olan tarihsel bağları Türkiye'nin bu dış politikayı izlemesine imkan tanımaktadır. Dünyanın en istikrarsız bölgelerinin ortasında, Batı müttefiki ama aynı zamanda etrafındaki bölgelerle tarihsel bağları, sosyal ağ ilişkileri olan bir ülkeyiz.

Türkiye yumuşak gücünü de kullanarak çevresinde etkisini arttırıyor. Yumuşak güç tanımı, ekonominin gücü ve potansiyeli, yapıcı diplomasi çabaları kadar popüler kültür öğelerini de içeriyor. Bu sonuncu faktörü, yani popüler kültürümüzün çevre ülkelerde ilgi uyandırmasını, kabul görmesini, Türk toplumunun yaratıcılığının ve kültürel zenginliğinin bir işareti olarak görüyoruz. Bu yaratıcılığı sağlayan temel özellik de demokrasimizdir.

Demokrasimizi derinleştirmenin yolu ise AB üyeliğine ulaşacak yolda kararlı şekilde ilerlemekten geçmektedir. Türkiye'nin stratejik derinliği; hem batılı değer ve ilkelerin, hem de bölgemizle var olan tarihsel ve kültürel bağların tümünün katkısıyla şekillenmektedir. Batılı müttefiklerimizin de Türk dış politikasını doğru okumaları, bölgesel hatta küresel barışa katkısını iyi değerlendirmeleri gerektiği kanısındayız.

Sayın Steinmeier'in aramızda bulunmasını da bu nedenle çok önemsiyorum. Kendisini Türkiye'nin AB üyeliğinin önemini çok iyi bilen ve bunu her fırsatta desteklemiş bir dostumuz olarak kabul ediyoruz. Şansölye yardımcılığı ve Dışişleri Bakanlığı sırasında üyeliğimiz konusunda aldığı olumlu tavrı yakından biliyoruz. Alman Sosyal Demokrat Partisi, Türkiye konusunda 1990'ların sonunda aldığı karar doğrultusunda üyeliğimize destek vermişti. Bu karar Almanya ve AB'nin çıkarlarına uygun görüldüğü için alınmıştı. Almanya'da Yeşiller ve Sosyal demokratlar dışındaki diğer partilerin de bu konuda benzer bir noktaya gelmeleri ümidimizi halen korumak istiyoruz.

Tabii AB üyesi bazı ülkelerin siyasetçilerinin de Avrupa'nın çıkarlarını daha fazla gözeterek Türkiye siyasetlerini gözden geçireceklerini de umuyoruz. Sonuçta Türkiye'nin AB üyeliği her iki taraf açısından da çok boyutlu yarar getirecek, önemli sinerji yaratacak ve dünya dengelerine yapıcı katkıda bulunacak bir gelişmedir.

Başkan Obama'nın Ocak ayındaki Türkiye ziyaretinin ardından iki ülke arasındaki ortak çıkar alanları, normal sayılması gereken, aradaki bazı fikir ayrılıklarına rağmen iyice belirginleşti. Başbakan Erdoğan'ın ABD ziyaretinde de Türk-Amerikan ilişkilerindeki iyileşmenin sürdüğünü memnuniyetle gözlemledik.

Sayın Konuklarımız, Değerli Üyelerimiz,

Zorlu bir yılı geride bırakırken yaptığımız bu toplantıya katıldığınız ve beni dinlediğiniz için hepimize teşekkür ediyorum.

2010 yılına girerken ülkemizdeki terör olaylarının, yaşanan acıların ve kutuplaşmanın bir an önce son bulmasını, toplumsal huzurumuzun, birlikteliğimizin korunmasını diliyorum. İyi yıllar dilekleriyle saygılarımı sunarım.